

diensten van Waren. Deze maatregel heeft inderdaad voor de betrokken gemeenten onbillijke financiële gevolgen, nu aankoop van veraccijnste alcohol voor hen onvermijdelijk is.

Men meende, zich met de in den genoemden brief gegeven argumentering van het verzoek, alsnog maatregelen te treffen, waardoor deze onbillijkheid wordt weggenomen, ten volle te kunnen verenigen en zou gaarne 's Ministers standpunt omtrent deze aangelegenheid vernemen.

Een der leden vroeg of de Minister niet zijn zienswijze deelt, dat accijnzen uit den tijd zijn en bij de omzetbelasting behoren te worden ondergebracht, een denkbeeld, waartegen van andere zijde bezwaar werd gemaakt in verband met de alsdan ontstaande noodzakelijkheid van telkens herhaalde herzieningen vanwege veranderingen in de prijzen der grondstoffen.

Aldus vastgesteld den 29sten Mei 1951.

KOLFF
JONKMAN
WOUDEBERG
WITTEMAN.

1703

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

over het ontwerp van wet tot goedkeuring en uitvoering van het op 18 Februari 1950 te 's-Gravenhage tussen Nederland, België en Luxemburg gesloten verdrag tot unificatie van accijnzen en van het waarborgrecht.

Nadat het Voorlopig Verslag der Commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ten aanzien van de onderdelen van het ontwerp, die naar het oordeel van enige leden nog nadere bespreking behoeften, kan het volgende worden opgemerkt.

Met betrekking tot het eerste onderdeel — de goedkeuring van het gesloten verdrag — en daarbij in het bijzonder met betrekking tot de positie van het Parlement bij het afsluiten van verdragen als het onderhavige, menen de ondergetekenden te kunnen verwijzen naar de dienaangaande in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (blz. 2) gemaakte opmerkingen. Daaruit blijkt, dat ernstig wordt gestreefd naar een oplossing van de bestaande bezwaren. In de gegeven omstandigheden doet weigering om met een van de voorgestelde wijzigingen accoord te gaan de moeizaam verkregen overeenstemming op het gehele gebied van de accijnzen teniet. De verhoging van de gedistilleerdaccijnzen kan Mitsdien niet los worden gezien van de andere bepalingen van het verdrag. Zulks is geheel in overeenstemming met de meermalen in het Parlement naar voren gekomen wens om de unificatie van alle accijnzen gezamenlijk in onderling verband te beoordelen. Het sluiten van een verdrag met betrekking tot alle accijnzen vormt in dezen de meest vruchtbare wijze van samenwerking. Het verschaft de gelegenheid op het gehele terrein het vóór en tegen af te wegen. Dat zulks een beslissing ten aanzien van de verhoging van de gedistilleerdaccijnzen wel heel moeilijk maakt, vermogen de ondergetekenden niet in te zien. Juist de samenhang met de andere bepalingen maakt het gemakkelijker over de bezwaren, welke men tegen bedoelde verhoging op zich zelf zou hebben, heen te komen.

Van de mededeling, dat de hier aan het woord zijnde leden tegen een matig gebruik van gedistilleerd geen bezwaar hebben en zij niet inzagen, waarom het gebruik van gedistilleerd per se kwader gevolgen voor de gezondheid moet hebben dan het gebruik van rookartikelen, hebben de ondergetekenden kennis genomen. Zij menen de beantwoording van de vraag, waarom het lid van de Tweede Kamer, die het eigenlijk een schande heeft genoemd, dat in deze tijd van grote nationale nood meer dan 600 miljoen per jaar aan alcoholhoudende dranken wordt uitgegeven, niet tevens een oordeel heeft uitgesproken over het vrijwel even grote tabaksgebruik en over het suikerwerk, dat jaarlijks wordt versnoept, in het midden te mogen laten. Zij delen de mening van deze leden, dat het in alle drie gevallen gaat om genotmiddelen. Zij wijzen er daarbij op, dat alle drie bedoelde artikelen aan verhoogde belastingen zijn onderworpen. De tabaksaccijnzen is reeds met ingang van 1 Januari 1949 op het ver-

hoogde, in het onderhavige verdrag voorziene peil gebracht, terwijl voor de duurere sigaretten bovendien de omzetbelasting met ingang van 1 December 1950 nog is verhoogd. Voor het suikerwerk heeft een verhoging van de omzetbelasting met ingang van 1 Januari 1951 plaats gevonden, terwijl reeds de suikeraccijnzen zijn druk op het suikerwerk doet gevoelen. De suikeraccijnzen wordt weliswaar verlaagd, doch zulks zal geen invloed uitoefenen op de prijs van suiker. De wijziging, welke kort geleden in de subsidiepolitiek is aangebracht, heeft zelfs de prijs van suiker doen stijgen. Hoewel de belastingen op bedoelde drie artikelen niet even hoog zijn, kan toch bezwaarlijk worden gezegd, dat in dezen feitelijk tegen een bepaalde keuze van genotmiddelen — te weten het gedistilleerd — wordt stelling genomen.

De stelling, dat het alcoholgebruik in Nederland vrijwel het laagste van alle landen van Europa is, kan op zich zelf juist zijn, maar is, naar de ondergetekenden van mening zijn, in dezen van weinig betekenis. Het alcoholgebruik in Nederland is daarom betrekkelijk laag, omdat het bier- en wijngebruik in verhouding zo gering is. Het verbruik van gedistilleerd — en in dezen gaat het uitsluitend over de accijnzen op gedistilleerd — is in verhouding tot andere landen in het algemeen niet zo gering en is — en dat is voor Nederland niet belangrijkste — althans veel groter dan het in de jaren vóór de oorlog was, hetgeen om meer dan één reden moet worden betreurd.

De verhoging van de gedistilleerdaccijnzen van f 320 tot f 596,50 vindt inderdaad haar grond in de omstandigheid, dat zij een essentieel onderdeel vormt van de met de Benelux-partners bereikte overeenstemming omtrent de accijnzen in het algemeen. In de Memorie van Toelichting en in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is zulks meermalen uitdrukkelijk te kennen gegeven. Voor het nemen van een beslissing ten aanzien van bedoelde verhoging van de gedistilleerdaccijnzen dient aan genoemde omstandigheid derhalve een overwegende betekenis te worden toegekend, aangezien het gehele verdrag tot unificatie van de accijnzen op losse schroeven zou komen te staan, indien de verhoging van de gedistilleerdaccijnzen niet zou worden aanvaard. Met betrekking tot de verhogingen van de accijnzen op alcohol, welke in België na 1944 hebben plaats gevonden, menen de ondergetekenden thans te moeten volstaan met verwijzing naar hetgeen zij te dien aanzien in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (blz. 9) hebben opgemerkt.

De ondergetekenden betreuren het, dat hetgeen zowel in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer (blz. 8) is opgemerkt als door de eerste ondergetekende bij de mondelinge behandeling in die Kamer is betoogd (*Handelingen* dier Kamer, blz. 1516) met betrekking tot de vermindering van het gebruik van gedistilleerd en de invloed daarvan op de werkgelegenheid in de desbetreffende bedrijven, alsmede op de werkgelegenheid in het algemeen, op de hier aan het woord zijnde leden geen indruk heeft gemaakt. De ondergetekenden menen het door hen ter zake ingenomen standpunt te moeten handhaven. De toestand in de sigarenindustrie kan naar hun mening in dezen niet tot voorbeeld strekken. Die toestand wordt immers door een aantal andere ongunstige factoren, welke niet met de belastingheffing samenhangen, veroorzaakt. Het stemt de ondergetekenden tot voldoening, dat deze leden de vrees voor clandestiene productie niet zo sterk gevoelen als anderen en dat ook de frauduleuze import uit Frankrijk, hoewel zij een toeneming daarvan verwachten, voor hen niet van overwegende betekenis is.

De ondergetekenden hebben er van kennis genomen, dat de hier aan het woord zijnde leden waardering hadden voor de toezegging, welke de eerste ondergetekende bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft gedaan, dat de verhoging van de gedistilleerdaccijnzen tot f 596,50 niet in werking zal treden vóór het verdrag betreffende de Economische Unie zal zijn geratificeerd. Dat de verhoging tot f 475 — welke als tweede punt in bespreking wordt gebracht — daardoor, nog meer dan eerst het geval was, los van het verdrag komt te staan, kunnen de ondergetekenden niet inzien. Zij delen namelijk niet in de opvatting, dat het zeer wel mogelijk is, dat het tarief van f 596,50 nimmer in werking zal treden. Zij twijfelen niet aan de totstandkoming van de Economische Unie.

Overigens zijn de ondergetekenden van mening, dat ook voor een verhoging van de gedistilleerdaccijnzen tot f 475 op zich zelf verschillende redenen pleiten. De thans bestaande accijnzen van f 320 moet immers, zoals reeds meer is uiteengezet, in de huidige omstandigheden als te laag worden aangemerkt. De accijnzen is in belangrijke mate bij het gestegen prijspeil ten achter gebleven, waardoor mede het verbruik van gedistilleerd betrekkelijk hoog is. In verband daarmee achten de ondergetekenden het niet een bezwaar om, hoewel de geraamde hogere opbrengst van 20 miljoen, voortvloeiende uit de verhoging van de gedistilleerdaccijnzen tot f 475, gebezigd wordt om de voor het dekkingsplan benodigde middelen vol te maken, die verhoging los van de andere belastingvoorstellen te bespreken. Boven-

dien heeft de Regering aan de geleidelijke overgang tot het verdragstarief zo grote betekenis toegekend, dat zij het tussentarief in hetzelfde ontwerp van wet heeft neergelegd als het verdragstarief. De vraagstukken, welke bij de discussie over deze beide tarieven ter sprake komen, zijn bovendien grotendeels dezelfde, zodat de gelijkzijdige behandeling daarvan grote voordelen heeft.

Met betrekking tot het verbod om Gero-zilver, enz. in den verloop onder deze naam in de handel te brengen, mogen de ondergetekenden opmerken, dat dit verbod in het wetsontwerp is opgenomen in verband met een zonder hoofdelijke stemming in de Tweede Kamer aangenomen amendement op het ontwerp van wet (Zitting 1948—1949, 1115). In genoemd ontwerp no. 1115 was aan artikel 39bis van de Waarborgwet een derde lid toegevoegd, luidende:

„Het verbod van het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van het aanduiden van vergulde en verzilverde voorwerpen met de woorden goud of zilver in verbinding met een eigenaam of een andere benaming, indien daaraan een door of vanwege de Minister van Economische Zaken goed te keuren aanduiding wordt toegevoegd ten blijk, dat de werken verguld of verzilverd zijn.”

Dit derde lid maakte het mogelijk benamingen als Gero-zilver te bestendigen. Door de aanneming van bovenvermeld amendement sprak de Tweede Kamer zich uit voor het vervallen van bedoeld derde lid. De Regering heeft — zoals in de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer (Gedrukte Stukken, Zitting 1950—1951 — 1703, no. 5, blz. 11) is uiteengezet — na vorenbedoelde uitspraak van de Tweede Kamer in het onderhavige ontwerp van wet artikel 39bis opgenomen zonder het gewraakte derde lid. Door enkele Kamerleden is toen een amendement ingediend om het derde lid alsnog aan artikel 39bis toe te voegen, doch dit amendement is verworpen. De Tweede Kamer heeft derhalve ten tweeden male het standpunt ingenomen, dat tot dusver gebruikelijke benamingen als Gero-zilver in de toekomst verboden dienen te zijn. Dat hier zou kunnen worden gesproken van een onbehoorlijke wijze van wetgeving, is de ondergetekenden niet duidelijk. In ieder geval kan aan de Regering, die zich krachtig heeft verzet tegen het vervallen van het derde lid van artikel 39bis, geen verwijt worden gemaakt, dat zij zich tenslotte heeft neergelegd bij een beslissing van de Tweede Kamer, welke niet een belangrijk punt van Regeringsbeleid betreft.

De aan het woord zijnde leden, die zich afvroegen, wat de gevolgen van een verwerping van het wetsontwerp zouden zijn, kan worden geantwoord, dat, indien dit wetsontwerp — om welke reden dan ook — zou worden verworpen, de daarin vervatte unificatie van de accijnzen en het waarborgrecht geen doorgang kan vinden. Deze unificatie zou dan voor onbepaalde tijd moeten worden uitgesteld. Het gunstige oogenblik om de door de Regeringen der drie landen na vele jaren van moeizaam onderhandelen bereikte overeenstemming te bekrachtigen en de unificatie van de accijnzen en het waarborgrecht ten uitvoer te leggen, zou daardoor wellicht voorbijgaan, hetgeen voor de gehele opbouw van de Economische Unie, welke nu eenmaal van alle verdragspartners de bereidheid eist om over bepaalde bezwaren heen te stappen, een betreurenswaardige tegenslag zou betekenen.

Deze tegenslag zou slechts weinig verzacht worden doordat de Kamer — in het veronderstelde geval van verwerping van het wetsontwerp — in een motie zou doen blijken van de beweegredenen, die tot deze verwerping zouden hebben geleid.

De leden, die een vraag wensten te stellen over de rede, die de eerste ondergetekende op 20 April 1951 in de Tweede Kamer heeft uitgesproken en die gaarne zouden zien, dat een daarin voorkomende uitlating omtrent een eventuele wijziging van het verdrag in gemeen overleg met de Benelux-partners werd verduidelijkt, kan de volgende toelichting worden gegeven.

Indien na de unificatie van de gedistilleerdaccijnzen mocht blijken — wat de Regering niet aanneemt —, dat de verhoogde accijnzen tot ernstige bezwaren aanleiding geeft, bestaat inderdaad de mogelijkheid het verdrag met inachtneming van een opzeggingstermijn van een jaar te beëindigen. Tot opzegging van het verdrag — waardoor de unificatie van alle daarin vermelde accijnzen en van het waarborgrecht weer ongedaan zou worden gemaakt — zal uiteraard slechts in het uiterste geval worden overgegaan. Een opzegging van het verdrag zou immers slechts verantwoord zijn, indien de bezwaren, verbonden aan de verhoogde gedistilleerdaccijnzen, zo ernstig zouden blijken te zijn, dat deze de opzegging van het verdrag zouden rechtvaardigen. Aangezien deze opzegging een stap terug zou betekenen op de ingeslagen weg tot vorming van een Economische Unie, zal het duidelijk zijn, dat daartoe niet zal worden overgegaan, zolang nog een andere mogelijkheid bestaat om bedoelde bezwaren, zo zij zich mochten voordoen, op te heffen. Mocht de verhoogde gedistilleerdaccijnzen tot bezwaren aanleiding geven, dan zal derhalve eerst getracht dienen te worden met de Benelux-partners tot overeenstemming te komen om-

trent een wijziging van het verdrag. Indien van Belgische of Luxemburgse zijde een wijziging van het verdrag op een bepaald punt wordt gewenst, zal dit eveneens slechts in gemeen overleg kunnen worden tot stand gebracht. In zoverre zijn de Regeringen der drie landen, althans zolang het verdrag van kracht is, niet meer vrij de geunificeerde accijnzen autonoom te wijzigen. Hierop doelde de eerste ondergetekende toen hij het in het Voorlopig Verslag aangehaalde gedeelte van zijn rede in de Tweede Kamer uitsprak.

De enkele leden, die verklaarden Benelux en Economische Unie als utopieën te beschouwen en in het wetsontwerp gevaren van bevordering van clandestiene stokerijen opgesloten te achten, zullen ongetwijfeld met genoegen hebben kennis genomen van de toezegging van de Regering, dat de verdragsaccijnzen voor gedistilleerd niet in werking zal treden, vóórdat het verdrag betreffende de Economische Unie door de Parlementen der Benelux-landen zal zijn goedgekeurd. Naar hun zienswijze zal deze verhoogde gedistilleerdaccijnzen immers nimmer in werking treden.

Naar aanleiding van de brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten dd. 28 Maart 1951, no. 1422, in zake het nadeel, dat voor de gemeenten is ontstaan door de maatregel, dat aan keuringsdiensten van waren geen vergunning tot inslag van ongedenatureerd gedistilleerd met vrijdom van accijnzen meer kan worden verleend, kan worden medegedeeld, dat over deze aangelegenheid nog overleg gaande is tussen het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Sociale Zaken, ten einde in dezen tot een billijke oplossing te komen.

De ondergetekenden kunnen niet de zienswijze van een der leden delen, dat accijnzen uit de tijd zijn. Wel is er een ontwikkeling, welke gaat in de richting van een beperking van het aantal accijnzen. Ook het onderwerpelijke verdrag gaat in die richting.

De accijnzen, welke krachtens het verdrag zullen blijven bestaan, te weten op gedistilleerd, bier, wijn, suiker, tabak en benzine, komen echter nog in de meeste landen voor en kunnen ook in een modern belastingstelsel niet worden gemist.

Het is niet mogelijk deze accijnzen bij de omzetbelasting onder te brengen. Nog daargelaten, dat deze accijnzen — behalve die op tabak — niet naar de waarde worden geheven, zijn de tarieven daarvan zo hoog, dat de voorschriften omtrent het toezicht op de juiste heffing van accijnzen van geheel andere aard dienen te zijn dan die op de heffing van de omzetbelasting. Kan bij de omzetbelasting met een administratieve controle worden volstaan, bij de accijnshellingen is een controle op de vervaardiging van de accijnsgoederen in de fabriek, op het vervoer, de inslag en de uitslag van die goederen veelal onmisbaar. Bovendien is het karakter van de meeste accijnzen geheel anders dan het karakter van een omzetbelasting. Accijnzen worden immers in het algemeen slechts geheven voor zover de daaraan onderworpen goederen bestemd zijn tot gebruik door de mens.

Bij gebruik voor industriële doeleinden wordt in de regel vrijstelling (vrijdom) verleend. De omzetbelasting daarentegen wordt in beginsel van al het gebruik geheven.

De Minister van Financiën,
P. LIEFTINCK.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.
W. DREES.

De Minister van Economische Zaken,
VAN DEN BRINK.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*
MANSHOLT.

De Minister van Sociale Zaken,
A. M. JOEKES.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 8sten Juni 1951.

KOLFF

¹⁾
WOUDENBERG
WITTEMAN.

¹⁾ De rapporteur der tweede afdeling, de heer Jonkman, heeft wegens zijn benoeming tot Voorzitter der Kamer aan de vaststelling van dit verslag niet medegewerkt.